

שְׁלַח לַחֲמַד

פְּרִשְׁת וּיְקָרָא | תשפ"ד

בצדקה תכונני

גליון 314

סיפור לשבת

וּיְקָרָא אֶל מִיִּשָׁה (א, א)

"יותר משחיבב הקדוש ברוך הוא את משה רבכם – חיבב הוא את בלעם", סח גוי אחד באזני ר' אלעזר, ובקולו נשמעה נעימת לעג. "את בלעם חיבב הקדוש ברוך הוא יותר מאשר את משה רבנו"? ! התפלא ר' אלעזר לשמע דברי הגוי. "ועל סמך מה אומר אתה זאת"? לגוי היתה תשובה מן המוכן:

"הן כתוב במפורש בתורתכם, כי בעת שחפץ ה' לדבר עם משה, שלח ויקרא לו לבוא אל המשכן, אך כאשר רצה לדבר עם בלעם נאמר 'ויבוא אלוקים אל בלעם', ולא קרא לו לבוא כדי שלא להטריד את בלעם, כלום אין הדבר מוכיח, שאת בלעם אהב יותר"? ! סיים הגוי את טענתו בתרועת נצחון. "אם תשמע את המשל שבין את הענין ואז, ממילא, תשנה את דעתך", אמר לו ר' אלעזר. "ניחא, אשמע את המשל", תכיים הגוי. ור' אלעזר נשא משלו:

"אל ארמון המלך הגיע מצורע הוא מצא את שער הארמון נעול, והחל מקיש עליו, 'פתחו לי! אני רוצה להכנס פנימה'! קרא והלם על השער. המהלומות והצעקות הגיע לאזני המלך היושב בלשכתו הפנימית. 'מיהו הדופק על השער'? שאל. 'מצורע כלשהו נמצא שם ורוצה להכנס אל תוך הארמון' השיבו לו עבדיו. 'להכנס לתוך הארמון'? הגיב המלך. 'כדבר הזה לא יהיה'! אך כיצד משלחים אותו מכאן? אם אשלח שליח שירה לו להסתלק מהמקום הדבר יקומם אותו, והוא יתפרץ הנה בכח, ואז עלול הוא להדביק חלילה את בני במחלת הצרעת... ומה אעשה"? עלה רעיון בדעתו של המלך: 'מוטב אקום מכסאי ואגש בעצמי אל פתח הארמון, ושם אאיים עליו לבל יעז להכנס פנימה. ממני הוא בוודאי יבהל'... קם המלך ממקומו וניגש אל שערי הארמון, ראה את המצורע הולם בפראות על הדלת ולאזניו הגיעו קריאותיו 'פתחו לי! פתחו לי! הרים המלך את קולו וקרא לעבר המצורע: 'הסתלק מכאן, ואל תעז להראות עצמך כאן שנית, שמא תדביק את בני, ואם לא תשמע לי רע ומר יהיה גורלך'!

לשמע דברי המלך חוררו פניו של המצורע והוא מיהר להמלט מן המקום. לעומת זאת כאשר מגיע ידידו של המלך אל הארמון ודופק על השער גם אם מבקש המלך לדעת מיהו הדופק, וכשמספרים לו כי ידיד נפשו עומד בחוץ ודופק על שערי הארמון, קורא המלך מתוך הארמון אל ידידו העומד בחוץ: 'הכנס, ידידי, הכנס אל ארמוני'! החיבה נשמעת בקולו של המלך, ואין הוא חפץ בשום פנים ואופן שאחד ממשרתיו יקרא לידידו האהוב, רק הוא, בכבודו בעצמו, מזמין את הידיד להכנס פנימה.

"ועתה תרצה לשמוע בוודאי, גם את הנמשל", פנה ר' אלעזר אל הגוי הקשוב. הגוי הנהן בראשו ור' אלעזר המשיך: "הנמשל מדבר, כמובן על משה ובלעם, בלעם דומה היה לאותו מצורע שהתדפק על שערי הארמון וחפץ להכנס פנימה. ומה אמר על כך הקדוש ברוך הוא? 'אלך בעצמי אל שערי הארמון למנוע אותו מלהכנס פנימה, שכן אם יכנס עלול הוא לטמא את ארמוני', ועל כן בא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, לדבר עם בלעם. לעומת זאת משה רבנו כמוהו כידידו של המלך. כאשר שמע מלכו של עולם את קול ידידו, קרא לו להכנס פנימה, אל אהל מועד שכמוהו כארמון המלך שכן אהב הוא להמצא במחיצת ידידו. ולכן נאמר בתורתנו הקדושה: 'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד' רק לידיד האהוב קורא מלכו של עולם בשמו ומזמינו להכנס אל תוך ארמונו! "ועתה", סיים ר' אלעזר, "כלום תטען עוד, כי את בלעם אהב אלקינו יותר משאהב את משה רבנו"?

{ זוהר הקדוש פרשת בלק לוקט ממעשיהם של צדיקים }

הפלא ופלא

אוצר בלום של פלאי פלאות מגזי קדם
אות א'

אפיקומן

במצת אפיקומן טמונות סגולות רבות: המניחו בביתו – ניצול מגולנים. המניחו בכיסו – ניצול מסכנת דרכים. הנקלע לסערה בלב ים – יטול מעט מהאפיקומן, ויאמר: "אנא ה', זכור כמה יגיעות וטרחות טרחנו באפיית מצה זו, ובזכות זה תושיענו", וישליכם לים לארבע רוחות, ובעזרת ה' ישקוט היום מזעפו.

רמו לדבר: "מכל צרה הצילני – ראשי תיבות מצה". ולכן, "טוב לקחת מהאפיקומן לישא אצלו בתיקו". כן מבואר בספרים: "חיים לראש" (עז, ב, צפון), "דרך ישרה" (פג, ב), "יפה ללב".

בית שמצויים בו עכברים – יתנו להם לאכול ממצת אפיקומן, ולא ישאר בהם עד אחד. כן מבואר בספר "אמרי דבש" (עמוד ר). המחבר מספר "שפעם אחת בא אדם לפני חותני, הרה"ק רבי נפתלי הירצא הלוי, והיה קובל במרירות לבו על הני עכברי רשיעי שבאו ונתרבו בביתו, והם אוכלים ומפסידים לו הכל, וכל פעולה שעשה נגדם לא הועילה לו, וציוה ליתן להם לאכול אפיקומן, וכן עשה, והרפו ממנו העכברים ולא הפסידוהו עוד".

גדולי ישראל היו נותנים ממצת אפיקומן לחשוכי בנים ואומרים להם: "וצפונך תמלא בטנם", שכן האפיקומן נקרא "צפון", ואכילתו כרת וכהלכה לשם שמים – תמלא בטנם בפרי בטן. כן מבואר בספר "חמדה גנוזה". הרוצה שביטו ישמר – יטול חתיכת מצה ממצת האפיקומן ויניחנה בתוך שקית ויתלנה על קיר ביתו ("קיצור השל"ה", ענייני הסדר, דף סז, דפוס וורשא; "באר היטב", סימן תעז, ס"ק ד). ויש אומרים, כי די להצניע את המצה באחד מחדרי הבית ("הנהגות רבנו עקיבא איגר", ענייני ליל הסדר; "אורחות חיים", בשם "יפה ללב"; "שפת אמת" עה"ת ענייני פסח).

ר"ת	יציאה	כניסה	יחידים
19:09	18:29	17:17	ירושלים
19:08	18:32	17:33	תל אביב
19:09	18:31	17:26	חיפה
19:10	18:31	17:34	באר שבע

בן איש חי

ספר 'פסקי בן איש חי' | הלכות שבת

סימן שי"ח

דיני הבורר בשבת

בורר פסולת מתוך אוכל אפילו בידו אחת, ואפילו כדי לאכול לאלתר, חייב.

אסור לקלוף שומין ובצלים ורמונים וכל מיני פירות, אלא כדי לאכול לאלתר, או לסעודה הסמוכה תוך שעה אחת, אבל לא יקלוף להניח לסעודה אחרת.

ירקות שיש בהם מעופשים כגון כרפס וכרתי וכיוצא, לא יברור המעופשים מן הטובים אלא יברור הטובים. במה דברים אמורים בעלים מופרדים זה מזה שאינם קלחים מחוברים, אבל קלחים מחוברים כגון חזרת וכיוצא אשר המעופשים מבוזזין, מסירים תחילה, ונוטל אחר כך הטובים שבפנים, משום דאורחיהו בהכי שלוקח המעופשים שפוגע בהם תחלה, דאין דרך אכילה בכך לעקם דרכיו להכניס ידו בפנים לתוך החזרת להוציא עלים הטובים ויניח עלים המעופשים תלויים ועומדים, וכן כיוצא בזה. מיהו זה אינו אלא בעושה לאכול לאלתר, אבל בעושה להניח לאחר שעה אסור, דהא גם בורר אוכל מתוך פסולת דשרינן משום דדרך אכילה הוא זה, לא שרי אלא באוכל לאלתר או תוך שעה אחת והוא הדין כאן.

אבטיחים שיש בקרבם גרעינין הרבה מפוזרים אנה ואנה, מותר להוציא בידו תחילה העצמות ולאכול לאלתר, ואף

יקח תחתיה בידו וינתז בכח בעודה בידו להשליך ממנה הגרעינים בהתזה זו. ומה שלא יפול בהתזה מחמת שדבוקים בה הרבה, שרינן ליה להוציא הגרעינין בידיהם דחשיב זה דרך אכילה בכך, שאין מחייבין אותו לתת התחתיה כמו שהיא בפניו ויוציא הגרעינים מפיו, דאין זו דרך אכילה. מיהו טוב להוציאם על ידי שינוי קצת לדחותם כלאחר יד.

אם אוכל תמרים בשבת, מותר להפריד התמרה מן הגרעינין בידו וזורק הגרעינין ואוכל התמרה, כי כיון שיש שם גרעינין אחד, הוי ליה לוקח אוכל מתוך פסולת כשהוא מפרידם זה מזה. והוא הדין בפרי שקורין משמ"ש וכיוצא בו. אבל ביצימוקים שהם ענבים יבשים שיש בכל אחת שלש וארבע גרעינים, אם הוא רוצה להוציא הגרעינים הרי זה נמצא בורר פסולת מתוך אוכל, כי הוא מוכרח להוציא הגרעינים בזה אחר זה מתוך הענבה. כיצד יעשה, יניח הענבה בפיו ויוציא הגרעינים מפיו. וכן בתרמוסין ופולין, כיון שדרך בני אדם בחול לקלפם בפיהם כן יעשה בשבת, ולא יקלפם בידו ויניחם בתוך פיו.

פרי שקורין בערבי פוסת"ק שקליפתו סדוקה מעט, והאדם גומרה בידיו ומוציא הפרי ואוכלו, שאני זה מדין התרמוסים הנוכר, ושרי לעשות. מיהו כל זה אינו אלא באוכל לאלתר או בתוך שעה, אבל לסעודה שאחר שעה אסור.

אם אוכל תחית דג או תחית בשר שיש בהם עצמות, מותר להוציא בידו תחילה העצמות ולאכול לאלתר, ואף

על פי שמסיר בזה כמה עצמות בזה אחר זה, דרך אכילתם בכך תמיד ואין זה דרך ברירה אלא דרך אכילה.

אם יש לפניו קערה של בשר ובתוכה עצמות בלא בשר, אסור להסירם משם, דאלו פסולת גמור הם והוי ליה בורר פסולת מתוך אוכל. וכן הוא הדין אותם שדרכם לסחוט על הביצים לימון חמוץ או נאנ"ג חמוצה, דנופלין גרעינים שבהם על הביצים שבקערה, דאסור להסיר הגרעינים להשליכם, דהוי ליה פסולת מאוכל דאסור גם לאלתר.

אם יש לפניו אוכל ופסולת, ורוצה לברור הפסולת להאכילה לבהמה לאלתר, הרי זה בורר הפסולת מתוך האוכל, יען מאחר דעתה הוא רוצה בפסולת כדי להאכילה לבהמה, חשיבה הפסולת אוכל, והוי ליה בורר אוכל מתוך פסולת. ולפי זה אם יש לפניו אוכל ופסולת והוא רוצה עתה באוכל לאכול לאלתר, ורוצה גם כן בפסולת עתה להאכילה לבהמה לאלתר, כיצד יעשה, אם האוכל מרובה על הפסולת שהוא מאכל הבהמה, יברור הפסולת דלמעוטי בטרחא עדיף. ואם הפסולת שהוא מאכל בהמה מרובה על האוכל שהוא מאכל אדם, יברור האוכל משום דלמעוטי בטרחא. ואם שניהם שוים יעשה כרצונו.

מיהו אם הוא בורר הפסולת מתוך האוכל יעשה בצנעה מפני החשד, דהרואה אינו יודע שיש לו צורך עתה בפסולת להאכילה לבהמה, וחושב דאין לו צורך בה ועובר על איסור תורה, דבורר פסולת מאוכל גם לאלתר אסור. ומכל מקום נראה דאם בורר הפסולת לצורך הבהמה, ומניח את הפסולת לתוך הסל המיוחד להאכיל בו את הבהמה, אין לחוש משום מראית העין, דהכלי מוכיח דבעי ליה לבהמה.

ישמחו במלכותך

פרק ב' | וישמחו בך ישראל

סוד בְּחַה הַגְּדוֹל שֶׁל הַשְּׂמִיחָה בַּשַּׁבָּת הַמְּלֻכָּה

בְּאֵלוֹ כָּל מְלֻאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה - בְּרוּחָנִיּוֹת

הנה יום השַׁבָּת הנו יום שֶׁל שְׂמִיחָה וְחֻדְוָה בְּכָל הַעוֹלָמוֹת, פְּמוּכָּה בְּזֶהר הַקְּדוּשׁ (ויקהל רז). וְכִתְּבוּ חז"ל (מכילתא יתרו ח) שֶׁבַשְׁבָּת צְרִיף הָאָדָם לְחֹשֶׁב בְּאֵלוֹ כָּל מְלֻאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה וְגַמְוָה בְּשִׁלְמוֹת, כְּדִי שֶׁע"י כָּף יִזְכֶּה לְשְׂמִיחָה וְעַנְג בַּשַּׁבָּת הַמְּלֻכָּה.

מְמַלְאִים אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ - בְּרוּחָנִיּוֹת

וּבְאָרוֹ הַ"אֱלֹהִים רַבָּה" (סימו שו) וְהַ"כֵּן יְהוּדֵי" (שבת קיט) וּבַעַל הַ"תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת" (בהקדמה לספרו) שֶׁכְּוֹנֵת דְּבָרֵי חז"ל "כָּל הַמְּעַנְג אֶת הַשַּׁבָּת נוֹחָזִים לוֹ אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ" פְּרוּשׁוֹ הוּא, שֶׁיַּעֲנֵג הָאָדָם אֶת הַשַּׁבָּת בְּשִׂמְחַת לְבוֹ, וְזֹאת ע"י שֶׁיִּחְשַׁב בַּשַּׁבָּת כְּאֵלוֹ כָּל מְלֻאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה וּמְשָׁלֵמַת בְּכָל הַתְּחוּמִים וְהַעֲנָנִים, וּבְשִׁכְר זֹאת מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁיִּמְלֵא ה' אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְכָבוֹ בְּכָל הַעֲנָנִים שֶׁהוּא צָרִיף.

וְזֹאת מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה - כִּשֶׁם שֶׁהוּא פְּנָה אֶת לְכָבוֹ מִמֶּנָּה שַׁבָּת עֲצוּבוֹת וְדָאָה בַּשַּׁבָּת, כִּף בְּאֵמַת יַעֲשֶׂה לוֹ הַשֵּׁם שֶׁלֹּא יִדָּאָג וְיִצְטַעַר, וְיִמְלֵא ה' אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה, בְּכָל הַתְּחוּמִים וְהַמִּישׁוּרִים.

וְהוֹסִיפוּ בַּעַל הַחֲדוּשֵׁי הַר"ם זיע"א (אמרי הר"ם פרשת יתרו) וּבַעַל הַמְּאוּר עֲנִיִּים (פרשת כי תשא) שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לְחֹשֶׁב בַּשַּׁבָּת שֶׁכָּל מְלֻאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה אֵף בְּעֲנָנֵי רוּחָנִיּוֹת, וּבַשַּׁבָּת לֹא יִצְטַעַר וְיִדָּאָג כִּלְל עַל חֲטָאָיו וְעוֹנוֹתָיו וְלֹא יִתְעַצֵּב עַל מַעוֹט עֲבוּרָתוֹ אֶת הַשֵּׁם.

כִּי בַּשַּׁבָּת הַעֶקֶר הוּא לְשׁוּשׁ וְלְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת הַמְּלָךְ, כְּמוֹ שְׂאוּמֵרִים בַּתְּפִלָּה בַּשַּׁבָּת: "ישמחו במלכותך שומרי שַׁבָּת". וּבְשִׁכְר זֹאת מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁיִּמְלֵא ה' אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ אֵף בְּרוּחָנִיּוֹת, שֶׁיִּזְכֶּה לְעַבֵּד אֶת ה' פְּאֶשֶׁר עִם לְכָבוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחוֹ חז"ל לְכָל הַמְּעַנְג אֶת הַשַּׁבָּת שֶׁמְמַלְאִים אֶת כָּל מְשָׁאֲלוֹת לְבוֹ.

ספר חסידים

סימן קפ"ג

אחד היה מצער את החכם ואמרו להכם כמה גדול עון אותו האיש שמצערך על לא פשעך. אמר להם החכם איני מפשיעו אלא עונותי עשו לי. אמרו מצוה לך להענישו ולקללו. אמר להם א"כ הייתי מעניש ומקלל את עצמי כי עונותי גרמו לצער זה שהרי אמר הכתוב (בראשית מד טז) האלהים מצא את עון עבדיך, אמר יהודה ברור לי שאחד מעבדיך שם הגביע במתחתו אלא עונינו גרם שבא לנו הצער. לכן שקשילל שמעי את דוד אמר דוד הניחו לו ויקלל כי ה' אמר לו ועוני גרם אם לא הייתי חוטא לא בא אמנון לשכוב עם תמר ולא היה אבשלום מורד באביו ושוכב עם נשי אביו לפיכך מה יתאונו אדם חי גבר על חטאיו:

סימן קפ"ד

שלשה אינן נודעים אלא בשלשה דברים העניו בשעת כעסו והגבור במלחמה והאובה בשעת הצורך:

סימן קפ"ה

לעולם לא יהא אדם כפוי טובה כי ממהרים ליפרע ממנו שהרי נבל היה כפוי טובה לרוד ועבדיו ששומרים צאנו וחומה היה עליהם שנא' (שמואל א כה טז) חומה היו עלינו גם לילה גם יומם וכו' מת לעשרת הימים ושמעיה שהיה עושה לו רעה גדולה מזו לא מת אלא שמעי בעבור שהיה קרוב לשאול לא היה כפוי טובה אבל דוד ואנשיו היו קרובים לנבל ועשו לו טובה וכפוי טובה לפיכך מיהרו להיפרע ממנו וכתוב (משלי יז יג) משלם רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו. ולמה לא תמוש רעה מביתו מדה כנגד מדה אם אנשי ביתו אויבי' איש בעל הבית כדכת' כי אויבי' איש אנשי ביתו, אותו שגמל להם טובה והכניסם לביתו ושלמו לו רעה, לא תמיש כתיב ביו"ד כאילו אמר על נבל שמת ליו"ד ימים וירמיהו בקש על כפוי טובה אלו שלא לארך אפים לאותן שהתפלל עליהם טובה והם משיבים לו רעה תחת טובה. וא"ת למה בקש נקמה כי לית דינא בארעא כי היו חפצים בעלילה בלא ידיעתו לתופשו שנא' (ירמיהו כ י) אולי יפותה ונוכלה לו הרי לא יוכל להשמר מהם ומגרשים אותו מנחלתו ומזונותיו יקחו:

מצוה גוררת מצוה

ויקרא אל משה (ויקרא א, א). ויקרא אל"ף זעירא. יבואר על דרך שבארנו (שמות כד, א) ואל משה אמר עלה אל ה', כי כשאדם עושה מצוה זה המצוה עושה רושם למעלה וזה מעורר אותו לעשות תמיד רצון הבורא בזה המצוה. והנה משה רבינו עליו השלום רצון שלו היה לעשות ולעלות תמיד אל ה' כמבואר בזוהר הקדוש ומשה עלה אל האלהים (שם יט, ג). ונמצא זה שהיה רצונו תמיד לעלות אל ה' זה היה מעורר אותו תמיד לעלות אל ה'. וזהו ואל משה אמר עלה אל ה', זה שהיה רצונו לעלות אל ה' זה אמר לו עלה אל ה'. וזהו הרמז באלף זעירא, כי משה רבינו עליו השלום מדתו היה שהיה עניו מכל אדם ולכן האל"ף זעירא לרמוז על מדתו.

שפעה של ארץ ישראל

הכלל, כי קרבן בדמות השפע שהקדוש ברוך הוא משפיע מחמת חסדו הגדול בלא מעשה התחוננים לזה הקרבן הוא חי, כי חי הוא מהקדוש ברוך הוא והנסכים הם מצומצמים והוא על ידי מעשה התחוננים שאדם צריך לעשות בו איזה פעולה לנטוע או לזרוע. והנסכים מורים על השפע הנשפע מהבורא ברוך הוא מחמת מעשה התחוננים שישראל ראויים מחמת מעשיהם הטובים שהבורא ברוך הוא ישפיע עליהם טובות. והנה ישראל במדבר היו בבחינה שהקדוש ברוך הוא השפיע להם מחמת חסדו הגדול ולכן היה השפע הנשפע להם בדוגמא זו, דהיינו המן והבאר שאין בהם כלל מעשה מאדם אבל בארץ ישראל היה השפע הנשפע עליהם מחמת מעשה התחוננים כנ"ל ולזה היה השפע הנשפע עליהם מה שזרעו ונטעו מזה אכלו דוגמת השפע הנשפע עליהם מחמת מעשה התחוננים כנ"ל. וזהו הרמז בפסוק (במדבר טו, ב-ג) כי תבואו אל ארץ מושבותיכם כו' ועשיתם עולה לה' וכו', ותלויים הנסכים בארץ לרמוז על הנ"ל שהנסכים מורים על השפע שנשפע אל הארץ כנ"ל. וזו שפירש רש"י שאין אומרים שירה אלא על היין, כי זה השפע הנשפע לאדם מחמת מעשה התחוננים הוא שמחה לאדם:

לעבוד את השם כראוי

ונפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם (ויקרא ה, א-ז). כי הנה ידוע יותר מה שהאדם עובד את הקדוש ברוך הוא יותר הוא בעיני עצמו כלא נחשב נגד גדולת הבורא יתברך אבל כשהאדם עושה מצוה והוא סובר שהוא עובד את ה' זה המצוה אינו נחשב לכולם. וזהו פירוש הפסוק ונפש כי תחטא, כלומר מה החטא. ועשה אחת מכל מצוה ה' אשר לא תעשינה ואשם, כלומר שהמצוה הזאת יעשה לו כלא והוא סובר שעובד ה' כראוי ואשם:

{ 'קדושת לוי' | רבי לוי יצחק מברדישטוב זיע"א }

נצור לשונך

חובת השמירה - פרק ה

הנה מדרך האדם כשיש עליו איזה משפט במלכותא דארעא, הוא משתדל בכל יכולתו לדחות המשפט לזמן אחר, פן בתוך כך ימצא לו זכות לנקות עצמו. ובמלכותא דשמיא גם כן כך הוא, בעידן ריתחא טוב לאדם שלא יזכר או שמו למעלה, כי לא לטובה יהיה לו, כי על ידי זה ממילא יזכרו עונותיו ויצא אז חייב בדין של מעלה. וזכר לדבר, מעשה דאלימלך איש נעמי, שכתוב: 'יְהִי רָעֵב בְּאֶרֶץ חֵלֶף אִישׁ מִבֵּית לָחֵם יְהוּדָה וכו' הוא וְאִשְׁתּוֹ וְשָׁנָי כְּנִי: וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נַעֲמִי וגו' וְנָמַת אֱלִימֶלֶךְ וגו' (רות א', א-ג). ואמרו חז"ל דלכך הוזכר תחלה בסתמא, משום שרצתה מדת הרחמים להעלים את שמו, שהיה אז רעב כי נתגבר תוקף הדין על הארץ. ולא הניחה מדת הדין, ופרטה את שמו ושם כל ביתו, ונזכרו מעשיהם שהיו לא טובים בעיני ה' כמה שיצאו מהארץ לחוץ לארץ, ותכף חל עליו העונש ועל ביתו שלא נשארה אלא נעמי, וגם היא נתדלדלה מנכסיה מאד.

מזה צריך האדם להתבונן, וכיותר בעידן ריתחא, שלא יעשה פעולות שיגרמו שייזכר או שמו למעלה לרעה, כגון בעת שהוא מדבר רע על חברו, וכדאייתא במדרש משלי פרק יא על הפסוק: 'וְדַרְשׁ רָעָה תְּבַאֲנֵנּוּ' (משלי י"א, כ"ז), וזה לשונו: "אם ראתי אדם שהוא מדבר רעה על חבריו אף מלאכי השרת מדברין עליו רעות וחנופה לפני הקדוש ברוך הוא, כמה דאת אמור: 'ישוב צמלון כראשו' (תהלים ז', י"ז)".

[המשך בשבוע הבא.]

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות עמותת "בצדקה תכונני" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת כלכלית ע"י מתן סיוע כלכלי רחב היקף העמותה פועלת ללא מטרות רווח כלל!

חלוקת סלי מזון שבועיים מתן ומענה לחוסרים ביתיים בסיסיים חלוקת סלי לידה ליולדת ולתינוק ועוד פעילויות תמיכה בחגים ומועדים

גם אתם יכולים לתמוך בעלון העמותה ולזכות בהקדשה!

- הקדשה לשנה שלמה בעלון
- הקדשה למשך חודש
- הקדשה חד פעמית בעלון
- זכות ביזכי הרבים

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
 alon@gamah.org - מייל לכל מטרה
 אתר הגמ"ח WWW.GAMAH.ORG
 054-6091685 | 054-4785404

לתרומות
 בנק לאומי (10) | סניף 858 | מספר חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
 קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
 ניתן לתרום גם דרך "נדרים פלוס" וזריים ובאשראי בטלפון ובאתר

לתרומה סרוק את הברקוד

בצדקה תכונני
 נדריה סיוע מוזן וסיוע רבנותיים

השבת הגזילה ביצע?

יסתפק האדם שמגמת נפשו באמת לעשות תשובה כשם שגזל בעצמו בגופו ולא על ידי שליח, כך במאמץ כלשהו נעדר כל דאגה וחרדת הלב ממש. התשובה צריכה להיות בגופו ובנפשו, לא ע"י

'בסדר, בסדר, גזלתי, אז מה, קח נו קח, אשלח לך שליח. בדואר, די'. לא מותק, לא, לא ככה. כמו שבישלת את כשם שהעזי פנים והתחצף נגד הנגזל, לכן הוא העבירה וכו', בהתאם לזה אז תלך אפילו למדי, לפרס, צריך ללכת בעצמו ולהשפיל, להשפיל את תלך, תיסע, תשקיע, תחזיר את הגזלה. עצמו, וגם לכתת רגליו אפילו למדי, להשיב את רק באופן זה יוצא חובת התשובה. כי המבוקש האמיתי הגזילה בהכנעה ובכושפת פנים. על כן לא מועיל מאדם זה לחרוד בחרדה ובפלצות עד עומק הנפש. לו שום אופן שונה של חזרה, אלא רק בחזרה וצריך שהכתמים יוסרו ויורחקו כליל, כמו שכתוב והשבה מעליא. רק באופן המעולה הזה בישיעה הנביא (ל"א ו') "שוכבו לְאָשֶׁר הֶעֱמִיקוּ סֶרֶה", שהתשובה היא שישכב בלב שלם ויכלם בחטא כפי העומק שאתה עברת את העבירות ועשית סרה, אז שלו. ואז יהיה לו כפרה בצער ובכבושה על הצער התשובה צריכה להיות בהתאם להעמקה. "שוכבו לְאָשֶׁר והכלימה שגרם לחברו. ודווקא הוא בעצמו הֶעֱמִיקוּ סֶרֶה". צריך לראות את פני הנגזל, להתבייש ממש

אם אדם עושה עבירה אחת, אין עשיית העבירה מין לפניו, ואז יתכפר. פעולה מקרית ומבודדת. לא מסתכלים רק על הפעולה הבושה היא מעיקרי התשובה. רבנו יונה מונה האחרונה, שזה פעולה אחת בודדת, לא. יש והעבירה עשירים דרכים בשביל לשוב בתשובה, ואחד היא תוצאה של כמה וכמה סיבות ומניעים וגורמים, מהם זה הבושה. עליך להכניס את נפשך באותה וזה התהווה במשך שעות, לפעמים ימים, לפעמים הבושה והצער שבהם נתייסר הנגזל בשעת לאט הוא סילק את כל המעצורים שמנעו ממנו לעשות את רכושו, צועק, מנסה לחלץ את זה מיד הגזול, את העבירה, ועיקם את הלב, ושכלל את הטענות, למה הגזולך, והוא לא מצליח, והוא בוכה, ו"אל תיקח כן מותר לו לעשות ולמה מגיע להוא, וכל זה בכמה ואל זה ולא יודע מה זה, זה הנדוניה של הבת תחבולות, ואפילו עשה שאלת חכם בשביל שיתיר לו, שלי, ואתה זה... והוא בלי רחמים לוקח לו, אולי כי לא יבין את השאלה בדיק, ויגיד לו כך וכך, איזה בושות, איזה צער היה לו, איזה כאב. וזה עד שהגיע והרהיב בנפשו לעשות את העבירה של לא נגמר הרי באותו רגע, זה ממשיך ומלווה הגזילה או הגניבה וכדומה.

אז אחרי שאנחנו מבינים זאת, אין פה עבירה אחת מתוך הדמיון הנפשי הזה צריך להתחנן לפני בודדת, וזה לא פרט קטן ללא שורשים. יש פה חטא הנגזל שיסלח לו, ואז שיהיה ראוי לכך, רק אז מסועף עם בדי בדים. והכל מצטרף לפגיעה אחת יכופר עוונו ויטהר. התורה לא מסתפקת גדולה וקשה בנפשו ונשמתו של האדם. מי שפגעת בו. שהתשובה תהיה בפעולות טטחיות חיצוניות. ומה שנדמה לנו כאילו זה עבירה אחת, חטא אחד, זה האדם צריך לחזור בתשובה בהכרת עומק הנפש לא כך, זה הרכב ואגד של כוחות נפשיים שהתנוונו עד יסוד היסודות. ככתוב "שוכבו לאשר העמיקו אצל הגזולך, אצל הגנב, אחרי כל ההקדמות שהוא עשה סרה", באותה דרך. אם עשיתם סרה ועשיתם אותה בעומק השפלות, ככה אתם צריכים והניסיונות וכו'.

לכן הגזולן הזה, כשיתעורר לשוב אל ה' מיראת ה', להשפיל את עצמכם כדי לתקן את זה. כפי פחד מהעונש או מכל סיבה, צריך לבצע את מפעל המשובה כך התשובה. התשובה עד היסוד, כשם שהתנהג בביצוע הגזילה ביד רמה, בעזות מצח, בגאווה, והטיל גם אימה על הנגזל, והכניע והשפיל אותו, ושלל ממנו את כבודו וגם את ממונו יחד. וכמו שהיה זומם תחבולות בלילה כששוכב על משכבו, איך יוציא לפועל את מעשה הגזילה בהצלחה, באותה מידה צריך לעשות תשובה על החטא, בחרדה, במתיחות המחשבה, ברטט הגוף, ופנים אל פנים הוא צריך לבוא לנגזל שגזל אותו ולהחזיר את הגזילה. לא על ידי שליח, ואפילו למדי.

"או מפל אֲשֶׁר יִשְׁבַע עָלָיו לְשָׂקֵךְ וְשָׁלַם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמְשָׁתָיו יִסֵּף עָלָיו לְאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְיוֹם אֲשַׁמְתּוֹ" (ויקרא ה' כ"ד)

אדם גזל מחברו ונשבע לשקר, ואחר כך החליט לחזור בתשובה. אז הוא משלם אותו בראשו, את הקרן מה שהיה, וחמישיתו עוד תוספת בגלל שהוא נשבע לשקר. וזה הוא יוסיף עליו, לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו, הוא צריך להביא בחזרה לנגזל את הגזילה. וביום אשמתו, לא לעכב את זה, ברגע שהוא הבין שהוא היה אשם ונתעורר לשוב בתשובה, צריך מיד לתת לו את הגזילה.

במסכת בבא קמא פרק ט' שנינו "הגזול את חברו שווה פרוטה ונשבע לו", הוא נשבע לשקר ואחר כך חזר בתשובה כמו שאמרנו, "ויולכנו אחריו אפילו למדי", צריך ללכת להחזיר את הגזילה אפילו אם נמצא בחצר לארץ רחוק מאוד, "לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו", צריך ללכת עד אליו לתת לו אישית. כל זמן שהוא בחיים, אם הוא נפטר צריך לתת ליורשיו. רש"י אומר "אין לו כפרה עד שיחזיר לנגזל עצמו ככתוב לאשר הוא לו יתננו". צריך לתת לו למי שגזל ממנו, לו הוא צריך לתת, בלי קיצורי דרך לתת על ידי שליח.

אז התורה דורשת מהאדם החוטא, הגזולן הזה, שהתשובה שלו תהיה כפי המשובה שלו. התשובה בטהרתה, בזיכוכה, תהיה שקולה במעלתה למידת הירידה והשרירות לב שהושקע בחטא. זה לעומת זה. אם הוא חטא האדם בחמימות הלב, בזיעת אפיים, במאמץ, במחשבה לרעה, במידה כזו ומאמץ אדיר כזה צריכה להיעשות מלאכת התשובה. הוא תכנן את זה ימים ולילות, בישל את זה, חיכה לזה, ציפה לזה, הטריח את עצמו בשביל לגזול, כנראה שהיו קשיים להוציא את הגזילה הזאת, מחשבות רעות, כל הזמן חשב. אז הוא צריך באותה מידה לעשות את מלאכת התשובה, לא בחפיץ ככה אתה מבין לשלוח לו בדואר.

הסבא מקלם זכורנו לחיי העולם הבא אומר שלכן, לכן, הנושא נבלה חמורה טומאתו ממגע הטומאה. אדם נושא טומאה עליו, אז הוא מזיע, מתאמץ, הכל, אז הטומאה שורה עליו עוד יותר ממה שאם הוא נגע בנבילה. נגיעה בעלמא זה פחות ממי שנושא. למה? מפני שהנושא את הטומאה מזיע ומייגע הרבה עד שהוא מעביר את הנבילה ממקום למקום, וכל האיברים שלו משתתפים בנשיאת כבדה ומטענה, וכל המחשבה שלו מרוכזת בנשיאת הטומאה. לכן הטומאה מתפשטת עליו ביותר. אז אל נא

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א

בבית מדרש קהילות פז, בני ברק בתאריך 24.03.2021

לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו (גם מטלפון כשר) 02-3724787

ניתן להשיג יקובץ מלוקט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת זייתה בת סהלה היוט בת סמו חנה בת רומיה ע"ה

לעילוי נשמת קידנו ברק בן זייתה, יעקב בן עזיזה אמנון בן בלהה

לזיווג הגון מהרה יעקב בן אסיה אסתר אוריאל בן תקוה אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת זינן בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה

לרפואה שלמה מהרה מינה בת סימה דייזי בת חביבה תמר בת שלמה יוסף בן חנה

לזרע של קיימא טופז בת אילנה להצלחת מוסדות 'לדעת הכמה ומוסר'

לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה

לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני

לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני

לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני

בשורה משמחת למולם!!!

בעזר השם יתברך אנחנו בעיצומה של עריכת הגדה של פסח
מיוחדת במינה בהוצאה בלעדית של העמותה הכוללת:

✓ כוונות לכל הברכות בהגדה בצורה מפורטת לכל תיבה (שם, מלכות וכו')

✓ שיבוץ בכל מקום בהגדה בדיוק לפי הענין- איזה מצוות צריך לכוון 'כאשר צוה השם' לקיום יותר מ-
100 מצוות בליל הסדר!

✓ חידושים נפלאים ומקוריים שחובנו לא נחשפנו אליהם עד עתה בענייני ההגדה!

✓ סגולות והנהגות חשובות ומועילות במהלך ההגדה לפי הענין מהספר 'לכתחילה- ליל הסדר'

✓ לפני כל מצווה בסימני הסדר- לשם ייחוד מספר 'לשון חכמים' לרבנו יוסף חיים זיע"א כולל ההלכות
לביצוע הסדר מספרו 'בן איש חי'

✓ בתחתית העמודים- חידון 'שאלות ותשובות' מהנה לילדים!!!

הכל יהיה מעוצב בצורה מקצועית ברמה גבוהה, דפי כרומו בצבע מלא, ההגדה שכולם חיכו לה!

ניתן להשתתף בזכויות העצומות הללו באמצעות הקדשה שתונצח בכל העותקים שיודפסו בס"ד- מי שיזכה
להקדשה יזכה לזכויות של כל קריאת ההגדה של כולם, דברי התורה שיאמרו בליל הסדר וזכויות מלאות
ביותר ממאה מצוות שכולם יקיימו בליל הסדר בזכות הכוונות הרשומות בכל שלב בהגדה! זכייה בלעדית
שאסור לפספס!

וכל זה במחיר חד-פעמי מוזל ומצחיק של 350 ₪ בלבד!
כל ההגדות יחולקו לציבור בחנם לזיכוי הרבים בס"ד

ניתן להקדיש להצלחה, זיווג הגון, בריאות איתנה, זרע של קיימא, שלום בית, הצלחה בחינוך הילדים, לעילוי
נשמות ועוד... ההקדשות יופיעו בדפים הראשונים בכל ההגדות בע"ה

הזדרזו ואל תאחרו- אחרי פורים מגיעים לשלב הסופי של הכנה לדפוס בס"ד שנעשה ונצליחו!

בצדקה תכונני
נותנים את הלב לנזקקים

לפרטים ודרכי התשלום- ניתן לפנות:

ארז איתן 054-4785404

מאור דביר 054-6091682

בברכה- עמותת בצדקה תכונני